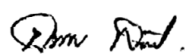

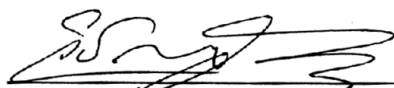
ฉลอง สนธิ 2549: ลักษณะสังคมพืชและการใช้ประโยชน์ในพื้นที่พื้นที่ฟื้นฟูสภาพที่ทั้งดินมูลทรายเหมือง
ถ่านหินลิกไนต์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการ
จัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน) สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
โครงการ สหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา ประชานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชร
จินตนา, Ph.D. 85 หน้า
ISBN 974-16-2248-1

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสังคมพืชและการใช้ประโยชน์ในพื้นที่พื้นที่ฟื้นฟูสภาพที่ทั้งดินมูลทราย
เหมืองถ่านหินลิกไนต์ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง โดยวางแผนแปลงตัวอย่างขนาด 10x10 เมตร จำนวน 15 แปลง
กระจายตามชั้นอายุป่าที่ปลูกฟื้นฟู ชั้นอายุละ 3 แปลง และในป่าธรรมชาติจำนวน 3 แปลง วัดขนาดความโตทาง
เส้นผ่าศูนย์กลางที่ระดับอกและความสูงของต้นไม้เพื่อประเมินสังคมพืช และทำการสัมภาษณ์ครัวเรือนตัวอย่าง
จำนวน 198 ครัวเรือนจาก 2 หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ใกล้พื้นที่ศึกษาเพื่อประเมินการใช้ประโยชน์และความคิดเห็นที่มี
ต่อการฟื้นฟูสภาพที่ทั้งดินมูลทราย มีระยะเวลาในการศึกษาดังแต่เดือนมีนาคม 2547 ถึงเดือนเมษายน 2549

ผลการศึกษา พบว่า ป่าพื้นที่ที่มีอายุ 3, 6, 9 และ 11 ปี มีจำนวนชนิดพันธุ์ไม้จำนวน 10, 6, 8 และ 6
ชนิดตามลำดับ ความหนาแน่นเฉลี่ยของป่าพื้นที่ในแต่ละชั้นอายุมีค่าเท่ากับ 731, 865, 1,166 และ 1,467 ต้นต่อ
เฮกแตร์ตามลำดับ ผลผลิตมวลชีวภาพเหนือพื้นดินของป่าพื้นที่อายุ 3, 6, 9 และ 11 ปี มีค่าประมาณ 2.9, 13.1,
54.1, และ 20.4 ต้นต่อเฮกแตร์ตามลำดับ ขณะที่ในป่าธรรมชาติพบพันธุ์ไม้ 23 ชนิด ความหนาแน่นเฉลี่ย 1,630
ต้นต่อเฮกแตร์ ผลผลิตมวลชีวภาพเหนือพื้นดินเท่ากับ 20.3 ต้นต่อเฮกแตร์ พันธุ์ไม้เด่นประเมินจากค่าดัชนี
ความสำคัญ (IVI) ของป่าพื้นที่อายุ 3 และ 6 ปี คือ สัก (มีค่า IVI = 74 และ 147 ตามลำดับ) ขณะที่ป่าพื้นที่อายุ 9
และ 11 ปี มีมะขามเทศ (IVI = 105) และจืดเหล็ก (IVI = 123) เป็นไม้เด่น ตามลำดับ ส่วนในป่าธรรมชาติ พบว่ามี
กระพี้จั่นเป็นไม้เด่น (IVI = 38) ดัชนีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ไม้ประเมิน โดยใช้ค่า Shannon-Wiener
index พบว่า ป่าพื้นที่อายุ 3, 6, 9 และ 11 ปี โดยรวมมีค่าเท่ากับ 2.06 ขณะที่ป่าธรรมชาติ มีค่าเท่ากับ 2.88 จาก
การประเมินการใช้ประโยชน์ในพื้นที่พื้นที่ฟื้นฟูสภาพที่ทั้งดินมูลทราย พบว่า ราษฎรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78) ระบุว่า
ได้ใช้ประโยชน์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 29 ใช้เป็นแหล่งเลี้ยงสัตว์ และร้อยละ 4 ใช้เก็บหาไม้พื้น
สำหรับความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อการดำเนินการฟื้นฟูสภาพที่ทั้งดินมูลทราย พบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54)
เห็นด้วย ขณะที่ร้อยละ 15 ไม่เห็นด้วย และร้อยละ 31 ไม่มีความเห็น และเป็นที่น่าสังเกตที่เมื่อสอบถามถึง
รูปแบบการฟื้นฟูสภาพที่ทั้งดินมูลทราย พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ (ร้อยละ 30) ต้องการให้ปลูกเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยง
สัตว์ รองลงมา (ร้อยละ 23) ต้องการให้ปลูกไม้ใช้สอย ขณะที่ร้อยละ 22 เห็นว่าควรฟื้นฟูให้มีสภาพเหมือนป่า
เดิมหรือมีสภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยว

ลายมือชื่อนิติติ

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

27 / 10 / 49